

MNÍCHOV 1938

**Pád do priepasti
druhej svetovej vojny**

TORDEN

OBSAH

Predslov. *Veronika Krašeninnikova*

Mníchovská predohra druhej svetovej vojny (od zodpovedného redaktora)

Oleg Nazarov

Lekcie histórie: Mníchov-1938

Charles Allen

Mníchovská kríza 1938 : dozrievanie a rozloženie (podľa československých dokumentov a memoárov E. Beneša)

Valentína Maryina

ZSSR proti „upokojeniu“ agresora: Kolektívna bezpečnosť a mníchovské sprisahanie

Alexandr Šubin

Červená armáda a Československá kríza 1938

Michail Meľtiuchov

Spolupráca sudetských Nemcov s ozbrojenými silami a špeciálnymi službami nacistického Nemecka v čase Mníchovskej krízy 1938

Nikolaj Platoškin

Politická ekonómia mníchovskej zrady

Dmitrij Suržik

Mníchovské sprisahanie v kontexte medzinárodných vzťahov medzivojnového obdobia

Alexej Plotnikov

Poľsko a sudetská kríza 1938

Dmitrij Bunevič

Československá kríza 1938 na stránkach poľskej tlače

Alexander Kiselev

Mníchov 1938 v spoločensko-politickom myslení Maďarska (1938)

Oleg Kazak

Mníchovské sprisahanie 1938 ako katalyzátor násilnej ukrajinizácie Rusínov v Československu

Kirill Ševčenko

Mníchovská dohoda z roku 1938 a sociálno-politická situácia v Bulharsku (základné tendencie)

Boris Bojev

Etno-kultúrne dôsledky Mníchova 1938 pre Čechov: národná politika nacistickej ríše v Protektoráte Čechy a Morava v rokoch 1939-1945

Kirill Ševčenko

Boj o vyhlásenie Mníchovskej dohody za neplatnú. 1939-1945.

Marjinová Valentina

Prílohy

Ako sa Poľsko podieľalo na rozdelení Československa v r.1938

Gennadij Matvejev

Zápis priebehu konferencie v Mníchove, vyhotovený delegáciou Nemecka. 29. septembra 1938

Dohoda medzi Nemeckom, Veľkou Britániou, Francúzskom a Talianskom, uzatvorená v Mníchove 29. septembra 1938

Správa ministerstva zahraničných vecí Československa o pobyte československej delegácie v Mníchove 29. septembra 1938

Informácia vedúceho kancelárie ministra zahraničných vecí Československa J. Ina o odovzdaní textu Mníchovskej dohody vláde Československa 30. septembra 1938

Anglo-nemecká deklarácia z 30. septembra 1938

Francúzsko-nemecká deklarácia zo 6. decembra 1938

Nóta Nemeckého veľvyslanectva vláde ZSSR zo 16. marca 1939

Informácie o autoroch

Menný register

PREDSLOV

Ďalšia kniha zo série *Reálna politika* sa vracia k jednej z kľúčových epizód na ceste k druhej svetovej vojne – Mníchovskej dohode. 29. septembra 2019 táto hanebná stránka európskej histórie zaznamená svoje 80. výročie. V rámci boja o históriu sa západní politici a experti radšej vyhýbajú rozhovoru o kľúčových výsledkoch politiky ústupkov agresorovi praktizovanej ich mocnosťami v 30. rokoch 20. storočia.

Preto sme pristúpili k analýze Mníchovskej dohody. Kolektív známych ruských a zahraničných historikov pod vedením doktora historických vied Olega Nazarova preskúmal hlavné aspekty Mníchovskej dohody opierajúc sa o archívne dokumenty, memoáre účastníkov udalostí a tlač z tohto obdobia. Tento zborník, vytvorený významnými vedcami na dokumentárnom základe, je predurčený na vyzbrojenie politikov, novinárov a občanov Ruska, ktorým nie je ľahostajná vlastná história podporená faktami a argumentami v boji proti falzifikátorom histórie.

Prečo sa vraciame k predvojnovovej Európe a v čom spočíva aktuálnosť daných udalostí? Udalosti sú možno aj staré, ale úlohy stojace vtedy pred sovietskou diplomaciou sú zarážajúco podobné dnešným. Budete ohromení ako často a nástoľčivo vyzýval vtedajší Sovietsky zväz k vytvoreniu **systému kolektívnej bezpečnosti** – rovnaké slová Rusko opakuje nepretržite v priebehu posledného desaťročia. Obrovská práca sovietskej diplomacie ohľadne založenia aliancie proti rastúcej sile fašizmu priniesla iba čiastočné výsledky. S takými istými ťažkosťami Rusko dnes presviedča západných partnerov o nevyhnutnosti kolektívneho boja proti hlavnej súčasnej hrozbe – terorizmu. V tých časoch sa neschopnosť vypočúť sovietske výzvy vysvetľovala zámerom západných mocností nasmerovať silu hitlerovského Nemecka proti ZSSR. Pri poznaní histórie sa niet čo diviť, že dnešní uchádzači o postavenie vládcov sveta sa nechcú zrieknuť terorizmu ako nástroja destabilizácie štátov a deformácie nepohodlných vlád.

Existuje ešte jedna dôležitá paralela. Politika appeasementu (ústupkov) nemeckému agresorovi sa stala v 30. rokoch 20. storočia strategickým bodom západných mocností. Pri všetkých viditeľných historických odlišnostiach úlohu súčasného agresora vzali na seba Spojené

štáty. V jednopóárnóm svete sme prvýkrát získali skúsenosť s tzv. iniciatívnu a nevyprovokovanou agresiou, keď Bill Clinton nariadil bombardovanie Juhoslávie. Následne, pod zámienkou teroristických útokov 11. septembra 2001, Amerika jednoznačne nastúpila na vojnovú cestu: Afganistan, Irak, Líbya, Sýria, regulárne hrozby a provokácie vo vzťahu k Iránu a Severnej Kórei – a to nepočítame „každodennú rutinu“ v podobe štátnych prevratov a vojenských operácií v desiatkach štátoch. A v súčasnosti akoby Washington skutočne na seba prevzal – doteraz karikatúrnu – podobu strýčka Sama po zuby ozbrojeného v honbe za dolármi. Na svetovej scéne úraduje Donald Trump...

V priebehu dvoch desaťročí štáty západnej Európy a iných regiónov horlivo a úslužne ustupovali Washingtonu – cestou vojenskej a finančnej účasti v amerických dobrodružstvách dúfajúc, že aj im sa ujde podiel z koristi. Je vari možné, aby teraz prerušili toto ustupovanie Amerike? Alebo sa pri najbližšej príležitosti opäť prispôbia s vidinou novej koristi? História nám neponúka pozitívne precedensy. Ale pri prezidentovi Trumpovi sa pripravenosť západnej Európy poslúžiť Washingtonu značne znížila. Zostane tento trend aj súčasťou európskej stratégie po Trumpovi? Pravdepodobnosť nie je vysoká.

Obrovská vďaka patrí nášmu starému partnerovi - vydavateľstvu Kučkovo pole a osobitne Georgiovi Eduardovičovi Kučkovi za vysokú kvalitu ich práce, za výnimočnú pozornosť venovanú podrobnostiam a za tvorivý prístup k práci.

Vyjadrujem hlbokú vďaka Olegovi Genadijevičovi Nazarovovi a každému autorovi za ich vysoko profesionálny vedecký prístup a neustály boj za pravdu. Ich materiály sú výsledkom desaťročnej krvopotnej výskumnej práce v zátiší pracovní a archívov. Zozbieraním faktov a argumentov predstavených v tejto knihe vykonali obrovskú prácu.

Vážení čitateľ, teraz je rad na Vás, aby ste pokračovali v boji za pravdu. Využívajte tieto informácie!

*Veronika Krašeninniková,
Člen Verejnej komory RF, zástupca predsedu Komisie
pre rozvoj spoločenskej diplomacie, humanitárnej spolupráce
a zachovanie tradičných hodnôt,*